

Investering i kryptoaktiver: risici og forholdsregler med særlig fokus på forbrugerne

De europæiske tilsynsmyndigheder ESMA, EBA og EIOPA (herefter tilsammen "tilsynsmyndighederne") har tidligere på året offentliggjort en offentlig meddelelse, hvori de advarer forbrugerne mod de risici, der er forbundet med at investere i kryptoaktiver. Set i lyset af de seneste tendenser på markederne for kryptoaktiver har vores team for bank og finans valgt at opsummere på de største risici, man som forbruger skal være opmærksom, når man investerer i kryptoaktiver samt de relevante forholdsregler, man som forbruger bør iagttage i forbindelse hermed, og som fremhæves i tilsynsmyndighedernes meddelelse.

hvad er kryptoaktiver?

Kryptoaktiver kan defineres som en digital gengivelse af værdier eller rettigheder, som kan overføres og lagres elektronisk ved hjælp af distributed ledger-teknologi eller en lignende teknologi. Der findes på nuværende tidspunkt mere end 17.000 forskellige kryptoaktiver, der går under forskellige betegnelser, herunder 'virtuelle valutaer', 'digitale mønter' eller 'tokens'. De mest udbredte kryptoaktiver til dato er bitcoin og ethereum, som tilsammen udgør ca. 60 % af kryptoaktivernes samlede børsværdi.

hvad er de største risici ved kryptoaktiver?

I en offentlig meddelelse opfordrer tilsynsmyndighederne forbrugerne i EU til at være opmærksomme på de risici, der er forbundet med at investere i kryptoaktiver eller produkter, der er relateret til kryptoaktiver, herunder f.eks. non-fungible tokens (NFTer), derivater med kryptoaktiver som underliggende aktiv, investeringsfonde med kryptoaktiver som underliggende aktiv og decentraliserede finansieringsapplikationer (DeFi-applikationer). Tilsynsmyndighederne fremhæver i sin meddelelse følgende risici:

1. Ekstreme kursudsving

Mange kryptoaktiver er udsat for pludselige og ekstreme kursudsving, da kursen ofte er udelukkende styret af forbrugernes efterspørgsel, f.eks. hvis kryptoaktivet ikke har et underliggende aktiv eller anden materiel værdi. Kryptoaktiver er genstand for meget spekulation og er derfor meget volatile investeringer.

Forbrugerne bør i den forbindelse være opmærksomme på, at der er en reel risiko for, at de kan lide store økonomiske tab eller ligefrem miste hele deres investering. De ekstreme kursudsving betyder også, at mange kryptoaktiver ikke er egnede som værdipapirbevarelse eller som vekslings- eller betalingsmiddel.

2. Vildledende markedsføring

Nogle kryptoaktiver markedsføres aggressivt til offentligheden ved hjælp af markedsføringsmateriale, der kan være uklart, ufuldstændigt, unøjagtigt eller ligefrem forsætligt vildledende. Markedsføringen har ofte kun fokus på potentielle gevinster uden at give et retvisende billede af de store risici, der er forbundet med kryptoaktiver. Manglende regulering på området for kundevenligt information eller kontrol med de oplyste forhold bidrager således til forøgelsen af risikoen for tab.

Kryptoaktiver markedsføres især på de sociale medier ved hjælp af influencere, der ofte har et økonomisk incitament til at markedsføre bestemte kryptoaktiver, hvorfor de kan være forudindtagede og partiske i deres kommunikation. Forbrugerne bør derfor være ekstra forsigtige, når det kommer til influencere på sociale medier.

3. Fraværet af beskyttelse

Køb og salg af kryptoaktiver er som udgangspunkt ikke omfattet af den nuværende finansielle regulering i EU, og forbrugerne bør derfor være opmærksomme på, at de ikke har samme de samme rettigheder og den samme beskyttelse, som ved handel med regulerede finansielle produkter som f.eks. aktier eller obligationer.

Investorbeskyttelsen kommer oftest i form af krav om uafhængig verifikation, interne kontroller, risiko- og likviditetsstyring, organisation, aflønning, forretningsgange på væsentlige områder, kapitalkravene, rapportering m.v. Der er ny lovgivning på vej, som skal regulere handel med kryptoaktiver, og som i vidt omfang svarer til den, der er kendt i den allerede eksisterende finansielle regulering i EU.

4. Produktkompleksitet

Nogle investeringsprodukter, der giver eksponering til kryptoaktiver, er meget komplekse og kan indeholde egenskaber, der øger størrelsen af et tab i tilfælde af en negativ kursudvikling. Disse investeringsprodukter er ikke egnet til de fleste forbrugere på grund af deres kompleksitet eller harmonerer med disses risikoprofil.

5. Svindel

Kryptoaktiver er genstand for omfattende svindel. Der findes talrige falske kryptoaktiver og svindelnumre, hvis eneste formål er at snyde forbrugerne for deres penge ved brug af forskellige teknikker som f.eks. phishing.

6. Kursmanipulation, manglende prisgennemsigtighed og lav omsættelighed

Prisen på kryptoaktiver og gennemførelsen af transaktioner på kryptobørser er ofte ugennemsigtig, og der er rapporteret mange tilfælde af kursmanipulation med kryptovaluta. Herudover er besiddelsen af nogle kryptoaktiver stærkt koncentreret, hvilket kan påvirke kursen og omsætteligheden af kryptoaktiverne.

Tilsynsmyndighederne gør derfor forbrugerne opmærksomme på risikoen for, at de ikke altid får en fair kurs eller behandling ved køb og salg af kryptoaktiver, og at de ikke altid kan sælge deres kryptoaktiver så hurtigt, som de gerne vil.

7. Hacking, operationelle risici og sikkerhedsproblemer

Kryptoaktiver er baseret på den såkaldte distributed ledger-teknologi, som indebærer visse operationelle risici. Flere udstedere og udbydere af kryptoaktiver, herunder kryptobørser og walletudbydere, har været udsat for cyberangreb og alvorlige driftsproblemer, som har ført til, at forbrugere har lidt store økonomiske tab eller tilmed mistet deres kryptoaktiver. Dette må til dels anses at være forårsaget af manglende pligt til løbende overvågning og styring af risici, herunder indførelse af fornødne mitigerende foranstaltninger med henblik på nedbringelse heraf. Nogle detailinvestorer har også oplevet at miste de private nøgler, der giver adgang til deres kryptoaktiver, og derved mistet sine kryptoaktiver.

hvilke forholdsregler skal du tage, inden du beslutter dig for at investere i kryptoaktiver?

Tilsynsmyndighederne opfordrer forbrugerne til at tage følgende forholdsregler, inden de træffer en beslutning om at investere i kryptoaktiver eller produkter, der er relateret til kryptoaktiver:

- a. Har du råd til at miste alle de penge, du investerer?
- b. Er du parat til at påtage dig en høj risiko for at opnå de høje afkast, der loves?
- c. Forstår du egenskaberne ved kryptoaktiver og dermed forbundne produkter og tjenester?
- d. Er de virksomheder/partner, du handler med, velrenommerede?
- e. Er de virksomheder/partner, du handler med, blevet sortlistede af de relevante nationale myndigheder?

f. Er du i stand til effektivt at beskytte de enheder, du anvender til at købe, lagre eller overføre kryptoaktiver, herunder dine private nøgler?

Herudover bør man også, i det omfang det er muligt, overveje en nærmere undersøgelse af den kontraherende enheds ejerstruktur, organisation, track-record, regnskaber herunder kapitalisering, samarbejdspartnere m.v. inden man indgår en forretningsforbindelse eller vælger at investere.

Sådan spotter du en svindler

Finanstilsynet har desuden udarbejdet følgende liste over kendetegn på svindlere i kryptomarkedet og opfordrer ligeledes detailinvestorerne til at være opmærksomme og have en sund skepsis, når de investerer i kryptoaktiver:

- Løfter om meget høje afkast - lyder det for godt til at være sandt, så er det for godt til at være sandt
- Kendisser og myndigheder, der anbefaler kryptoinvestering, er et sikkert tegn på, at der står en svindler bag
- Fremmede personer, der kontakter dig via sociale medier, e-mails eller tekstbeskeder med et godt investeringstilbud er også tegn på en svindler
- Identiteten på en person eller et mæglerfirma, der vil sælge kryptoaktiver, kan ikke bekræftes
- Investeringsmægleren beder om, at du deler følsomme personlige oplysninger som f.eks. dine kortoplysninger, kodeord og lignende - del dem ikke med nogen
- Investeringsmægleren beder dig om at betale til flere eller konstant skiftende bankkonti.

ny lovgivning på vej

I september 2020 fremlagde EU-Kommissionen et forslag til en forordning om markeder for kryptovaluta (MiCA). Forslaget indeholder en omfattende ramme for regulering af og tilsyn med udstedere og udbydere af kryptoaktivtjenester med henblik på at beskytte forbrugerne og det finansielle systems integritet og stabilitet. Forordningen bliver på nuværende tidspunkt forhandlet i Rådet for Den Europæiske Union og forventes gennemført i 2024.

Du kan læse mere om forslaget til forordningen [her](#).